

“Tot el territori català és ple de portes a l’infern”

Ramon Mas publica *Afores*, ambientada en un petit poble d’interior

MARC ROVIRA

“Molts dels espais del meu nou llibre són mítics només a dintre meu, però volia intentar transmetre l’entusiasme que em fan sentir”, avança Ramon Mas, que amb *Afores* (Edicions de 1984) envia els lectors a un petit poble de la Catalunya interior, Puigsech, inspirat en Sant Julià de Vilatorrada (Osona), on l’escriptor i editor de Males Herbes va créixer. “Vaig marxar d’allà als 18 anys i ja no hi he tornat a viure més -recorda-. Igual que els altres nens del poble, vam créixer pensant que les llegendes que ens envoltaven eren veritat. Si hi havia una dona de cabells blancs i despentinats que tenia un pis ple de gats en un carreró i quan hi passàvem per davant ens feia crits, era factible que fos una bruixa autèntica, no?”

Primer a Vic i després des de Barcelona, Mas va començar a editar fanzins i a moure’s pel submon de la música *hardcore*, que va descobrir a través de Bad Religion. També llegia autors com Prudenci Bertrana -influència que

a *Afores* es pot detectar fàcilment-, Kurt Vonnegut, Frederik Pohl i Joan-Lluís Lluís. “A casa no hi havia gaires llibres, però el *Josafat* de Bertrana em va al·lucinar, va ser el camí cap a molts altres autors”. Abans d’ *Afores*, Mas ha publicat *Crònica d’un delictes menor* (L’Albí, 2012) i *Mentre el món explota* (Males Herbes, 2014), amb el pseudònim de Roderic Mestres. “Reconec que aquells dos llibres eren més aviat provatures -diu-. Aquest és el més equilibrat i el millor que he fet fins ara”. Una de les particularitats d’ *Afores* és que es tracta d’una “novel·la de contes”: totes les històries estan ambientades a Puigsech i estan connectades pel suïcidi d’un jove, el Carles, però es poden llegir independentment. L’acció comença amb l’excursió del carter del poble a una urbanització misteriosa i acaba amb l’enterrament del mort, escenari “de gran cinisme social”, sobretot tenint en compte “el tabú de la seva desaparició”.

VEÏNS AMB SECRETS

Entre aquestes dues narracions hi queden cinc històries més, totes protagonitzades per veïns del poble, entre els quals destaquen el Robert i la Fina, propietaris de l’únic bar, centre neuràlgic i alguna cosa més. “Puigsech és un d’aquells pobles creats al voltant d’una carretera -continua l’autor-. A una banda hi queda el casc antic i a l’altra hi creixen les urbanitzacions. El bar és el punt de trobada de tothom, però al seu soterrani la Fina hi guarda una maqueta del poble on fa experiments”. Un dels ingredients curiosos d’ *Afores* és la connexió amb el gènere fantàstic. “Les dues vies d’accés són a través de la bogeria i dels secrets -admet-. No ho sabem tot dels personatges, i sovint el que els fa diferents és el contacte amb una altra realitat”. A *El poble del costat*, el Robert va a buscar el seu doble a Daltabaix i s’intercanvien els papers. A *El bosc*, l’Albert i la Dolo recorden aquella vegada que, en plena adolescència, el seu amic Carles es va endinsar en l’esclatxa que separava les dues grans roques de la Boca del Llop i en va tornar trastocat. “En Carles passa un any als llimbs i quan ho supera l’únic que diu és que va veure «les entranyes del poble»”, diu Mas.

En una altra de les narracions s'esmenta Pere Porter, protagonista d'una de les joies desconegudes del Barroc català, que explica el seu descens a l'infern. "Vaig conèixer la història de Porter gràcies a en Càndid Coll, del grup Autodestrucció -diu-. Més endavant vaig investigar una mica el tema. Tot el territori català és ple de portes a l'infern". La seva, la Boca del Llop, parteix d'un lloc real que hi ha a prop de Sant Julià de Vilatorrada. "La part fantàstica de la literatura catalana s'ha de reivindicar més", explica: des de Males Herbes - fundada el 2012- Ramon Mas i Ricard Planas han recuperat noms oblidats com Joan Oller Rabassa i Joan Crespi Marí.

A més de celebrar el cinquè aniversari de Males Herbes i de publicar *Afores*, Mas ha llançat el llibre de poemes *Òsties* (AdiA, 2017). "Neixen de reflexions i reaccions immediates als meus moments difícils -diu-. Els versos s'acosten als renecs, tot i que els presento de la forma més polida que soc capaç". *Fal·làcia* n'és un bon exemple: "No t'enganyis: / si ets capaç de dibuixar-ho / mitjançant línies rectes, / no són sentiments".